

De her to forslag fra Enhedslisten går jo tilbage til, at man vil have et landbrug som i provisorietiden, og det synes jeg faktisk ikke, vi kan bruge til noget som helst.

Jeg er da enig i, at kontrollen med transport af dyr, den skal der selvfølgelig ses på. Vi kan jo ikke mishandle dyrene, når vi transporterer dem fra ét sted til et andet. Men når Enhedslisten taler om oprettelse af små mejerier og sådan noget, jamen det må de da gøre lige så galt de vil, de mennesker, der har lyst til det, for hvis de kan leve af det, så er det jo godt. Kan de ikke lev af det, så skal de lade være.

Det samme gælder på det økologiske område. Kan man ikke leve af det, må man jo lade være at lave det. Der er altså konkurrence på produktionen af landbrugsvarer, som er bestemt af, om forbrugerne vil købe det. Og fordi priserne på varer fra det økologiske landbrug er langt højere end dem fra det traditionelle, så synes jeg, det er meget, meget svært at sige, at her skal vi altså gå ind med tilskud, som det blev nævnt af hr. Ole M. Nielsen.

Jeg synes, at hvis man har lyst, jamen så kan man da drive en hvilken som helst form for virksomhed her i Danmark. Man skal bare ikke have tilskud, og så må man se på, om man kan leve af det, og kan man ikke det, ja så må man lade være at lave det.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Søren Kolstrup.

Søren Kolstrup (EL):

To hovedsynspunkter er gået gennem denne debat. Det ene synspunkt er, at forslagene kan være sympatiske, pæne intentioner, men at de i øvrigt anvender dels de forkerte midler, og så meget generelt er båret af en romantisk forestilling, en nostalgisk forestilling, som den radikale ordfører sagde, men flere har brugt begrebet romantisk.

Jeg vil gerne indskærpe, at for Enhedslisten har det ikke handlet om at genspille den udvikling, vi oplevede i slutningen af det forrige århundrede.

Når vi bruger begrebet demokrati, kan der godt ligge dels det gamle andelsdemokrati, ja, vel, det er klart. Det er en del af demokratiopfattelsen. Men et andet element, som også står i forslagene, det er absolut, at de ansatte har en klar bestemmelsesret, hvad angår den daglige arbejdsdag. Er der nogen, der har været nedslid-

te, haft et møgelendigt arbejdsmiljø, så er det danske slagteriarbejdere, og derfor har det for os været en selvfølge at formulere, at denne gruppe af lønarbejdere også har nogle rettigheder.

Endelig som punkt 3 mener vi, at den store udfordring for os som socialister – i modsætning til liberalisterne, der tror, at forbrugerdemokrati er det er demokratiet – er at forene et direkte demokrati, hvor leverandører og ansatte og brugere spiller sammen, og at gøre forsøg derpå synes vi er utrolig spændende og kan føre frem mod en anden samfundstilstand.

Når det så er sagt, så mener vi også, at et fjerde element i vores demokratiopfattelse er, at der skal være samfundsmål: miljømæssige, sociale, som ubetinget ligger over markedskræfternes hærgen.

Det rører så ved et andet element i svarene, hvor mange har sagt, jo, der kunne godt være sympati, men vi må på den anden side nok bøj os for de magtstrukturer, der er. De er givne, dem kan vi ikke røre ved.

I Enhedslisten har vi en anden opfattelse. Og det morsomme er egentlig, at de eneste, der faktisk – og det er denne dybe modsætning, som jeg godt vil bruge to ord på – kan leve op til hr. Mogens Andréasens idealmode, ja, man tror, det er løgn, men det er i virkeligheden socialister.

Den eneste forudsætning for, at markedsmechanismen overhovedet har en chance for at folde sig ud, er, at der er nogle, der vil bekæmpe markedskræfternes hærgen. Situationen er jo som bekendt, at vi har nogle mastodonter, der bestemmer på det her marked. At der ikke er lige adgang til markedet. Det er meget svært for Sammenslutningen af økologiske landmænd at komme igennem. Det viser nogle konkrete historier, det viser historien på Vestsjælland.

Hvad var det, der skete, da man prøvede på købe sig ind i Englevad? Det var umuligt. Der var klausulreglerne. Så kan man sige, at der da ikke er klausulregler overalt. Nej det er korrekt. Det er der ikke overalt. Men til gengæld er der ikke lige adgang til en tålsom lånekapital. Det var der måske lidt mere engang. Det er der ikke mere. Og det er disse barske vilkår, som jeg synes, det kniber meget for – hvad skal jeg kalde det – idealliberalisterne i denne forsamling at forholde sig til.

Det andet element, der er gået igennem debatten, er, at man godt vil gøre noget ved dyrevelfærden. Jeg har noteret de tilsagn, der er kommet, spændende fra hr. Vinther og over til ministerens tilsagn. Nej jeg tror faktisk ikke, at der